

АРТЪР КЛАРК

КРАЖБА НА МАРС

Превод от руски: Наталия Воронова, 1969

chitanka.info

— На Марс се извършват малко престъпления — каза с известно съжаление инспекторът на тайната полиция Роулингс. — Затова се връщам в Скотланд Ярд. Ако бях останал на Марс, щях напълно да загубя своята квалификация.

Ние седяхме в главния наблюдателен пункт на междупланетния космодрум Фобос и наблюдавахме осветените от Слънцето назъбени скали на тукашната малка Луна. Пътническата ракета, която ни докара от Марс, преди десет минути беше се отправила по обратния дълъг път към кафяво-жълтото кълбо, висящо сред звездите. След половин час ние щяхме да се качим на лайнера, отлитащ към планетата Земя, където повечето от пътниците никога не са били, но която все пак наричаха „у дома“.

— Но — продължи инспекторът — понякога и на Марс има случаи, които правят живота интересен. Вие като антиквар, мистър Мейкър, сигурно сте чули за неприятностите в град Меридиан преди няколко месеца?

— Не, не съм чул — отговори дребничкият, загорял шишко, който можеше да бъде взет за турист, завръщащ се в къщи. Инспекторът явно бе прегледал вече списъка на пътниците: аз не знаех какви сведения имаше той за мен и се опитвах да уверя сам себе си, че съвестта ми, така да се каже, е достатъчно чиста. Освен това всеки от нас беше вече усвоил някои марсиански навици.

— Работата веднага се потуши — каза инспекторът, — но подобни неща не остават задълго скрити. Един професионален земен похитител на скъпоценности се опитал да открадне най-голямото съкровище, от музея в Меридиан — богинята Сирена.

— Що за глупости! — възразих аз. — Разбира се, богинята е безценно съкровище, но нали тя е само едно парче пясъчник. — Да се продаде някому е невъзможно, нали? Това е все едно да се открадне Мона Лиза.

Инспекторът се усмихна, но не дотам весело.

— Въпреки всичко, това е станало. Възможно е мотивите на похищението да са били ето такива: Има колекционери, които за такова произведение на изкуството ще дадат всичко, даже ако никой никога освен тях не успее да му се любува. С това сте съгласен, мистър Мейкър?

— Точно така — потвърди антикварят. — В моята работа се срещат най-различни манияци.

— Та на този тип — името му е Дени Уивър — един от тези манияци му заплатил много добре. Но на него дяволски не му вървяло, иначе щял да се справи с работата отлично.

Радиоуредбата на летището предаде извинение за малко закъснение поради зареждане с гориво и помоли някои от пътниците да минат в регистратурата. Докато очаквахме излитането, аз си припомних малкото, което знаех за богинята Сирена. Макар никога да не бях виждал оригинала, в багажа ми, както и у много други туристи, имаше статуетка с удостоверение от марсианското бюро за археологични рядкости, което свидетелствуваше, че това е точно копие на така наречената богиня Сирена, намерена в морето Сирена от Третата експедиция в 2012 година (т.е. в 23 година по марсианското летоброене). Това е твърде малък предмет, за да стане причина за толкова спорове, висок само осем или девет дюйма, но ако го видехте в някой музей на Земята, бихте се върнали отново към витрината, за да го погледнете още веднъж. Глава на млада жена, с черти на лицето, леко напomniaщи на източните, с удължени уши, с коси, силно нахъдрени на дребни колелца, притиснати към главата, с полуотворени устни, на които е застинал израз на удоволствие или изненада — и нищо повече.

Тази предизвикваща недоумение загадка вдъхнови стотици религиозни секти и подлуди няколко археолози. Защото никаква идеална човешка глава не може да бъде намерена на Марс, единствените разумни обитатели на който бяха разнообразните „раци с образование“, както обичаха да ги наричат в печата. Истинските обитатели на Марс никога не бяха успели да разрешат проблема за усвояване на междупланетното пространство и във всички случаи тяхната цивилизация е отмряла още преди зараждането на човечеството на Земята.

Ето защо никак не е чудно, че тази богиня е загадка номер едно на Слънчевата система. Аз не мисля, че моето поколение ще успее да я разгадае и че изобщо хората някога ще го сторят.

— Планът на Дени е бил изключително прост — продължи инспекторът. — Знаете колко са пусти марсианските градове в неделя, когато всичко е затворено и колонистите остават у дома, за да гледат

телевизионните предавания от Земята. Именно на това е разчитал Дени, когато е отседнал в петък вечер в хотела на Западен Меридиан. Съботата той искал да посвети на опознаването на музея, а спокойната неделя — на самата работа. В понеделник сутринта е щял да бъде в числото на туристите, напускащи града...

В събота рано сутринта той поскитал из малкия парк и минал в Източен Меридиан, където се намира музеят. Ако не знаете, ще ви кажа, че градът е получил своето име от това, че е разположен на дължина 180 градуса; в парка има голяма каменна плоча, върху която е гравиран първият меридиан. Посетителите могат да се фотографират, стоейки едновременно и в двете полукълба. Удивително е какви прости неща забавляват някои хора!

Дени прекарал деня, разхождайки се из музея като всеки турист, който иска да оправдае изхарчените пари. Но когато затваряли музея, той не го напуснал, а се скрил в една от галериите, неоткрити още за посетители. Музеят бил запланувал да открие тук отдел от епохата на Късния Канал, но парите не стигнали и работата останала недовършена. Той останал там до полунощ, в случай че някои учени ентузиасты останат до по-късно в музея. После напуснал скривалището си и пристъпил към работа.

— Чакайте — прекъснах го аз, — а нощният пазач?

— Мили мой, на Марс такъв разкош не съществува. Там никога не е имало нощни крадци, защото на кой ще му дойде наум да краде камъни? Освен това богинята била много изкусно затворена в здрава касетка от стъкло и метал, за да не съблазни все пак някой любител на сувенири. Но дори и да беше открадната, крадецът нямаше къде да се скрие, тъй като кражбата веднага щеше да бъде открита и всички заминаващи претърсени.

Всичко звучеше доста правдоподобно. Аз мислех по земен начин, като забравях, че всеки град на Марс е малък затворен свят, ограден от заобикаляща го студена пустош със силово поле. Зад този електронен заслон се намираше враждебната пустош на марсианската атмосфера, в която незащитеният човек умираше мигновено. Това облекчаваше спазването на законите и не е странно, че на Марс имаше толкова малко престъпления.

Дени притежавал великолепен набор от специални инструменти, най-главният от които била миниатюрна пиличка с тънко острие, която

се задвижвала с ултразвуково устройство и правела един милион оборота в секунда. Острието преминавало през метал или стъкло като през масло и правело разрез, не по-дебел от човешки косъм. Това било твърде важно за Дени, който не искал да остави никакви следи от своята работа.

Вече се досещате сигурно как е смятал да действа? Искал е да разреже основите на касетката и вместо истинската богиня да постави на нейно място копието-сувенир. Могат да изминат няколко години, докато някой опитен специалист открие лъжата; отдавна истинският екземпляр щеше да бъде вече на Земята, великолепно оформен като копие с приложено за това свидетелство. Добре измислено, нали?

Колко ли странна е изглеждала тази работа в тъмната галерия, където се намирали всичките тези изделия и загадъчните произведения на изкуството, преживели милиони години. Музеят и на Земята е доста мрачно място, но в него поне личи отпечатъкът на човека. А третата галерия, където се пазела богинята, била особено мрачна. Била пълна с барелефи на някакви фантастични животни, които се борят помежду си. Те приличат на гигантски бръмбари и повечето палеонтолози решително отхвърлят вероятността да са съществували някога. Но независимо дали бяха измислени или не, те принадлежали на този свят. И Дени бил обезпокоен не толкова от тях, колкото от самата богиня. Тя го гледала през вековете, сякаш му иска обяснение защо е тук. Откъде знай това ли? Самият той ми го разказа.

Дени пристъпил към работата с предпазливостта на бижутер, който се готви да разреже скъпоценен камък. Почти цялата нощ той употребил, за да изпили отвора, и вече се съмвало, когато решил да си почине и сложил настрана пиличката. Още много нещо оставало да се направи, но най-трудното било свършено. Да постави копието в касетката, като свери положението със снимките, които предвидливо носел, после да почисти наоколо — всичко това трябвало да извърши през голяма част от неделята, но това не го вълнувало. Пред себе си имал цяло денонощие и несъмнено щял успешно да дочака първите посетители в понеделника, за да се загуби сред тях и незабелязано да напусне музея.

Странен удар е било за него, когато сутринта в 8,30 часа главните врати на музея шумно се разтворили и музейните служители, а те са шест, отворили музея. Дени се втурнал към резервния вход, като

изоставил всичко: богинята, инструментите и вещите си. Но на улицата го очаквала още една изненада. През това време на деня улиците трябвало да бъдат пусти — всички би трябвало да си седят в къщи и да четат неделните вестници. А той видял жителите на Източен Меридиан, които отивали по заводите и канцелариите както в обикновен работен ден.

Докато бедният Дени отиваше към своя хотел, ние вече го очаквахме. Не можехме да си представим, че един жител, даже пристигнал неотдавна, можеше да не държи сметка за най-главната особеност на град Меридиан. Мисля, че знаете какво имам пред вид.

— Честна дума, не зная — казах аз. — За шест седмици не може да се види много нещо на Марс и аз не съм стигал по-далече от Големия Сирт.

— Та това е свършено просто и ние не бива да бъдем много строги към Дени. Даже местните жители понякога попадат в тази клопка. Този проблем не ни вълнува нас на Земята, защото условната линия, отделяща единия ден от другия, минава през Тихия океан, но както знаете, Марс се състои от суша и все някой ще трябва да живее на часовата граница.

Дени е планирал цялата своя операция в Западен Меридиан. Там наистина беше неделя и продължаваше да бъде неделя, когато го задържахме в хотела. Но в Източен Меридиан, на половин миля оттук, беше само събота. Тази малка разходка из парка бе истинската причина за неуспеха. Уверявам ви, че той дяволски не е имал късмет.

До едно време дълбоко в душата си съчувствувах на Дени, после попитах:

— Колко му дадоха?

— Три години — каза инспектор Роулингс.

— Не е чак толкова много.

— Но това са марсиански години, т.е. почти шест наши. И още една голяма глоба, която по невероятно съвпадение се равняваше на стойността на билета му за връщане на Земята. Разбира се, той не е в затвор: Марс не може да си позволи такъв разкош. Дени трябва да се труди, да изкарва прехраната си под надзор, който не се отличава с особена строгост. Аз ви споменах, че музеят на Меридиан не можеше да си позволи да открие длъжността нощен пазач. Но сега той го има. Навярно се досещате кой е?

— Всички пътници да се приготвят за отлитане в близките десет минути! Моля да се съберат багажите! — нареждаха високоговорителите.

Тъй като вече се отправяхме към мястото за качване, побързах да задам още един въпрос:

— А какво ще кажете за хората, които са били зад Дени? Те са му обещали много пари. Не сте ли ги открили още?

— Засега още не, много щателно са заличили следите си. Но вярвам, че Дени не е лъгал, като каза, че нищо не може да ни подсказе. Впрочем това вече не е моя работа. Казах ви, че се връщам на старата си работа в Скотланд Ярд. Но полицаят има винаги трябва да е нащрек, както и антикваря, нали мистър Мейкър. Какво ви стана, вие побледняхте? Ето ви, моля, таблетки против повръщане.

— Не, благодаря ви — каза мистър Мейкър, — напълно съм здрав.

Той каза това с явно недружелюбен тон. Топлотата на нашите отношения като че ли за последните няколко минути спадна под нулата. Аз погледнах мистър Мейкър, след това инспектора. И внезапно почувствах, че пътешествието ни ще бъде много интересно.

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 5 от 1969 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.